

Začali protesty OZ KOVO

– str. 1-2

Prvá kolektívna zmluva
v LIDLi na svete – str. 3

V U.S.Steel Košice
hrozí štrajk?! – str. 3

E. Machyna:

**„Kto bojuje,
môže vyhrať,
kto nebojuje,
už prehral!“**

Kolegyne, kolegovia, priatelia.

Dnes žijeme zvláštnu a neľahkú dobu.

Ak je systém a politika skazená, tak ju v médiách obhaja veľa ľudí. A vynára sa tak akoby jeden všeobecný názor.

Naopak, my chceme aktuálnymi verejnými protestami poukázať na to, ako klesá životná úroveň a presvedčiť ľudí, že sa musia brániť! Presvedčiť ich, že sa treba ozvať a za svoj názor sa verejne postaviť. A že je to názor mnohých ľudí!

Občianska spoločnosť a odbory - ako jej súčasť - ak majú silu, vedia byť rovnocenným komunikačným partnerom a vedia presadiť sociálne a ekonomické požiadavky pracujúcich, dôchodcov a ďalších sociálnych skupín.

Preto, ak chcete zmeny, je dôležité verejne vysloviť tento názor a zúčastniť sa protestom, organizovaných Odborovým zväzom KOVO – a to 21. apríla v Košiciach, 30. apríla v Žiline a 7. mája v Trnave. Svojou prítomnosťou podporíte dobré myšlienky a presadenie pozitívnych vecí pre ľudí.

Nezabúdajte - slová sú názory, nie fakty. Iba skutky sú reálne.

Ak preto chceme, aby nás naša vláda brala vážne, tak naše skutky musia byť výrazné a presvedčivé – a to aj vďaka širokej podpore našej občianskej spoločnosti. Nebojte sa preto postaviť za svoj názor! Lebo kto bojuje – môže vyhrať. Kto nebojuje, už prehral...

Emil Machyna
predseda Rady OZ KOVO

CITÁT
MESIACA

„Kto chce hýbať svetom, musí pohnúť najskôr sám sebou.“

Sokrates, starogrécky filozof

KOVÁCI ODŠTARTOVALI PROTESTY V ULICIACH

Kováči v modrobielych vestách, s rapkáčmi a zástavami, spolu s dôchodcami, odborármi z iných odborových zväzov a nespokojnou verejnosťou odštartovali vo štvrtok, 21. apríla, o 16.00 hod. v Košiciach sériu troch veľkých protestov v troch krajských mestách na východnom, strednom a západnom Slovensku. Paradoxne, presne na ten istý deň popoludní zverejnila vládna koalícia balíček opatrení na pomoc verejnosti proti zdražovaniu (dočítate sa v článku Pomoc vlády proti zdražovaniu na 2. strane).

● Protest v Košiciach.

KOŠICE, 21.4.2022

Takmer trojtisícový skandujúci dav sa prešiel Hlavnou ulicou a zastal pri Dolnej bráne, kde sa pred zhromaždenie postavili predstavitelia Odborového zväzu KOVO - ako hlavný organizátor - spolu s Jednotou dôchodcov na Slovensku a vedením Konfederácie odborových zväzov SR.

Vláda na dôchodcov zabudla

Najskôr sa prítomným prihovorela poverená predsedníčka Jednoty dôchodcov na Slovensku, Valéria POKORNÁ, ktorá zareagovala tlačovou konferenciou vlády, ktorá sa uskutočnila dve hodiny pred protestom. „Kto ste počúvali tlačovú besedu vlády, viete, že sme zas dostali veľkú facu. Čakali sme, že dostaneme nejaké príspevky k dôchodkom, žiaľbohu, nepodarilo sa. Zostali sme úplne na konci a nedostaneme nič,“ skonštatovala V. POKORNÁ a zdôraznila, že najviac sa tento neutešený stav dotkne tých najchudobnejších, nízkopríjmových dôchodcov. Pritom na viacerých rokovaniach s ministrom práce a sociálnych vecí, M. KRAJNIAKOM, či v listoch, adresovaných čelným predstaviteľom štátu, požadovali memoriadnu, 3% -nú valorizáciu dôchodkov, keďže inflácia neuveriteľne stúpa a dosiahla dvojciferné číslo. Vládou navrhovaný presun termínu výplaty 13. dôchodku na letné obdobie nepovažujú za dostatočnú kompenzáciu rastúcich nákladov a v prípade jeho vyplatenia budú požadovať aj 14. dôchodok. Zároveň chcú aj takýmto spôsobom vyjadriť svoju občiansku nespokojnosť a upozorniť, ako sa k nim táto vláda správa.

Na podujatí, ktoré moderoval člen predsedníctva Rady OZ KOVO, Ján ŠLAUKA, sa zúčastneným prihovorel aj prezident Konfederácie odborových zväzov SR, Marián MAGDOŠKO. Pripomenul, že Slovensko je v situácii, keď zamestnávateľia a zamestnanci ťahajú za jeden povraz. Napríklad aj pri výzve, aby sa krajina neodpojila od dodávok plynu z Ruska, hoci ten podmieňuje činnosť a výrobu vo viacerých dôležitých podnikoch na Slovensku. A tie sú zase pracovným miestom a zdrojom príjmu pre mnohé slovenské rodiny. „Po vzore nemeckých odborov, ktoré postupujú zajedno s podnikateľmi a postavili sa proti okamžitému odpojeniu sa od ruského plynu, sa zintenzívňuje aj dialóg medzi slovenskými odborármi a majiteľmi fabrik. Spoločný záujem udržať výrobu a zamestnanosť ustupuje aspoň načas odvekým sporom o výšku mzdy či pracovné podmienky,“ uzavrel.

E.MACHYNA: Vládna pomoc je žobračenkou!

Ako následne pripomenul predseda Rady OZ KOVO, Emil MACHYNA, ktorý vystúpil ako posledný rečník, cieľom odborov je naštartovať aktívny, a pre vládu aj zaväzujúci sociálny dialóg, keďže doteraz ich pripomienky neboli vôbec, alebo len minimálne vypočuté. S vládou chcú rokovať napríklad o dôchodkovom strope, príplatkoch za nočné zmeny či o kompenzácií rastúcich nákladov na potraviny či energie.

Pokračovanie na 2. strane.

KOVÁCI ODŠTARTOVALI PROTESTY V ULICIACH

Pokračovanie z 1. strany.

Ako ďalej odznelo, dva roky vládnutia tejto koalície priniesli len vyššiu chudobu, neistotu, ekonomické a sociálne pnutie a obavy ľudí z budúcnosti. Prítomní preto požadujú, aby vláda prijala razantné opatrenia proti zdražovaniu a nie pašvil, ktorý v ten istý deň predstavila ako tak dlho avizovanú pomoc a tiež, aby ju nasmerovala na všetky domácnosti na Slovensku, ktoré to potrebujú. „To čo nám dnes vláda ponúka, je iba žobračenka,“ vyhlásil E. MACHYNA.

ŽILINA, 30.4.2022

Ďalším verejným protestom, tentokrát v centre Slovenska, pokračovali kováci v sobotu, 30. apríla o 13.00 hod. v Žiline.

S heslom „Zastavme sociálny úpadok Slovenska“, za intenzívneho bubnovania, pískania a skandovania, sa prítomní zhromaždili na Námestí A. Hlinku. Ako následne odznelo, vládna pomoc, ktorú týždeň predtým predstavili zástupcovia koalície a ministri zodpovedných rezortov, je

nedostatočná, prepadávajú cez ňu napríklad nízkopríjmoví dôchodcovia, ľudia so ZŤP či rodiny so staršími deťmi. Aj preto chcú odborári, dôchodcovia i nahnevaná verejnosť upozorniť vládu, aby v čase enormného zdražovania a stúpajúcej inflácie svoju pomoc rozšírila a smerom k tým najzraniteľnejším aj zintenzívnila. Deje sa tak totiž vo všetkých okolitých štátoch, deje sa tak všade, kde vládne na ľuďoch záleží a kde vládne ľudia počúva.

Bude generálny štrajk?

Ak však vláda nebude akceptovať návrhy odborárov na riešenie sociálnych problémov obyvateľov, Odborový zväz KOVO je pripravený začať s organizovaním generálneho štrajku. Najskôr na hodinu a ak to nepomôže, tak potom aj na celý deň. Pred cca dva a pol tisíčovým davom to zverejnil predseda Rady Odborového zväzu KOVO, Emil MACHYNA.

„Chceme jasne deklarovať veci, ktoré robí vláda a ktoré sa nám nepáčia. Znížili percento minimálnej mzdy, zmrzili príplatky za nočné, soboty a nedele, zrušili zastropovanie dôchodkov. Mnoho ľudí sa prepadá do úrovne sociálnej odkázanosti a chudoby a vláda to nerieši, rieši si len vlastné problémy,“ zdôraznil predseda kovákov.

Odborári chcú poukázať aj na nefunkčnosť tripartity, stagnujúci sociálny dialóg a neakceptovanie odborárskych návrhov.

Na tribúne v Žiline vystúpila aj poverená predsedníčka Jednoty dôchodcov na Slovensku, Valéria POKORNÁ a zástupca krajskej pobočky tejto organizácie, pán KOTIAN, ktorí poukázali na neľahký život dôchodcov v dnešnej dobe a dilemu, ktorú pravidelne riešia – a to, či si z nevelkého dôchodku majú kúpiť potraviny alebo lieky. Prítomných oslovil aj prezident KOZ SR, Marián MAGDOŠKO, otázkami, či sa im žije lepšie, či pozorujú, že by sa zlepšilo školstvo, sociálna oblasť či zdravotníctvo alebo ďalšie veci, ktoré vláda pred voľbami – i počas svojho mandátu – sľubovala výrazne zlepšiť a posilniť.

Pri krátkej, anonymnej anketе medzi prítomnými, z akého dôvodu prišli na toto protestné zhromaždenie, zaznelo jednoznačne:

Zhromaždeniu sa prihovára predseda OZ KOVO, E.Machyna.

Opýtaný č.1: „Aby sa začalo so zvyšovaním platov a riešila sa chudoba.“

Opýtaný č.2: „Podporiť odborárov v boji proti zdražovaniu. Veď takto sa nedá žiť! Nikoho tí hore nepočujú, kašľu na ľudí!“

Opýtaný č.3: „Ja som dôchodca, ale toto sa už nedá! To toto sme chceli? A čo robia kompetentní – nič, hádajú sa, na starých a obyčajných ľuďoch im nezáleží!“

Po vyše hodinovom zhromaždení bolo podujatie oficiálne ukončené s podakovaním prítomným za účasť. Ďalší protest plánujú kováci zrealizovať opäť v sobotu, 7. mája o 13.00 hod. na Hlavnej ulici v Trnave.

Text a foto: A.Fáková

Protest v Žiline.

AKÁ JE POMOC VLÁDY PROTI ZDRAŽOVANIU?

Vláda predstavila vo štvrtok, 21.4.2022, pár hodín pred avizovaným košíčkovým protestom odborárov, dôchodcov a verejnosti, tzv. Plán pomoci ľuďom proti zdražovaniu. Pomoc má byť jednorazová a aj systémová. V tomto roku si vyžiada 260 miliónov eur, budúci rok to má byť vyše miliardy eur.

Ceny narástli za rok o viac ako 10 %. Vláda po dlhých týždňoch debát a diskusií v rámci koalície konečne predstavila finančnú pomoc pre ohrozenú skupinu obyvateľov. Posledné, čorásilšie, bolo, kto všetky opatrenia zaplatí. Nakoniec to budú najbohatšie firmy. Najohrozenejšie skupiny dostanú jednorazové príspevky vo výške 100 eur. Druhou zložkou pomoci budú zvýšené prídavky na deti - tie sa zvýšia od júla a následne od 1. januára 2023.

Pomoc rodinám s malými deťmi

Podľa slov ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Milana KRAJNIAKA, považujú za najdôležitejšiu pomoc rodinám s deťmi. „Vyplatíme jednorazový príspevok vo výške 100 eur každej rodine, ktorá má nárok na prídavok na dieťa. Celkom pôjde o 661 tisíc rodičov a 1,1 milióna detí. Celková suma na tento zvýšený jednorazový prídavok na dieťa bude vo výške 83 miliónov eur,“ doplnil.

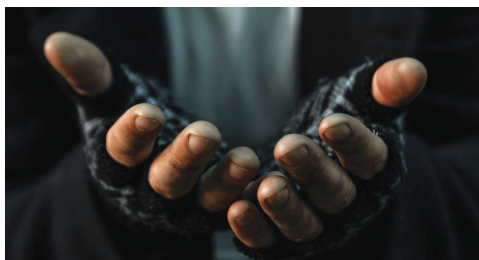
Predstavili aj ďalšie formy jednorazovej pomoci:

- Zhruba 58 - tisíc domácností v hmotnej núdzi dostane príspevok 100 eur.
- Viac ako 100 tisíc seniorov vo veku nad 62 rokov, ktorým nevznikol nárok na dôchodok, dostane príspevok 100 eur. Zvyšok - 1,1 milióna dôchodcov - pomoc nedostane, vrátane 30 % penzistov, ktorí žijú pod hranicou chudoby.
- Jednorazový príspevok 100 eur dostane 80 tisíc opatrovateľov a osobných asistentov osôb s ŤZP.
- Celkom 100 eur dostane aj 7 500 náhradných rodičov.

Tieto príspevky by mali byť vyplatené do leta.

Minister financií, Igor MATOVIČ, predstavil aj tzv. systémovú pomoc, pozostávajúcu z troch opatrení:

- Prídavok na dieťa** sa zvýši od 1. júla z 25,88 eur na 30 eur (teda o 4,12 €). Od 1. januára 2023 sa zvýši na 40 eur.
- Daňový bonus sa zvýši od 1. júla pre**
 - deti do 6 rokov zo 47,16 eur na 70 eur a od 1. januára 2023 na 100 eur.
 - deti do 15 rokov z 43,60 eur na 70 eur a od 1. januára 2023 na 100 eur.
 - deti nad 15 rokov z 23,57 eur na 40 eur a od 1. januára 2023 na 50 eur.
- V rámci **služieb deťom sa od 1. januára 2023 zaviedie 60 eur vo forme voľnočasových poukazov.**

Kto to zaplatí

Navrhované opatrenia si budú vyžadovať nové zdroje. Prítom hrubý dlh Slovenska sa vlní vyšplhal na rekordných 61 miliárd eur alebo 63 % hrubého domáceho produktu (HDP).

Zvýšené výdavky štátu na pomoc ľuďom so zdražovaním by malo – podľa vlády – z podstatnej časti zaplatiť zvýšenie daní pre 100 mimoriadne bohatých fi-

riem. Zvyšovanie by sa, naopak, nemalo dotknúť dane z pridanej hodnoty (DPH), ani dane z príjmu zamestnancov či živnostníkov.

Proti zdaneniu monopolov či oligopolov sa už postavili dotknuté firmy. Regulované subjekty sú totiž už niekoľko rokov zatažené osobitným finančným odvodom z podnikania v regulovaných odvetviach. Ďalšie odkazujú, že sa to nakoniec aj tak premietne do nižších miezd zamestnancov či naopak, do zdražených tovarov a služieb.

So zvyšovaním daní má však problém jedna z koalíčných vládnych strán - SaS: „Namiesto efektívneho mienania verejných zdrojov, ideme cestou zvyšovania daní, s čím nemôžeme v žiadnom prípade súhlasiť. Zvyšovanie daní nie je liekom na súčasnú inflačnú krízu. Slovensko je krajina s najvyšším rastom daňovo-odvodového zataženia v posledných 10 rokoch z krajín EU, preto treba byť veľmi opatrný pri ich ďalšom zvyšovaní. Nie všetky rodiny s deťmi nutne potrebujú kompenzáciu. Keďže máme limitované množstvo financií v dispozícii, zmysel dáva pomáhať len ohrozeným skupinám. Súhlasili sme s pomocou vo výške 133 miliónov eur, ktorú predstavil minister M. KRAJNIAK a ktorá by bola krytá z očakávaných nadpríjmov,“ uviedol predseda Výboru NR SR pre financie a rozpočet, Marián VISKUPIČ.

Opozícia ústami P.PELLEGRINIHO hovorí, že vláda mala byť štedrejšia a evidentne zabudla na dve veľké skupiny - seniorov komplexne a pracujúcich ľudí. Pomoc totiž nedostanú ani dôchodcovia, žijúci pod hranicou chudoby, poberatelia dávok v hmotnej núdzi, ľudia, ktorí pracujú za minimálne mzdy či na skrátenej úväzky.

Hlasovanie v parlamente teraz rozhodne o tom, či sa návrh stane realitou. Hlasovať sa o ňom má v skrátenej legislatívnom konaní.

TASR, Sita, sprac.redakciou

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

V LIDLÍ majú kolektívnu zmluvu – prvú

Základná organizácia OZ KOVO LIDL zaznamenala nedávno výrazný úspech. Po náročných, vyše rok a pol trvajúcich zdňavých rokovaniach sa im podarilo uzavrieť prvú podnikovú kolektívnu zmluvu, ktorá bude odrazovým mostíkom pre ďalšie vyjednávaná v budúcnosti.

Predsedníčku Základnej organizácie OZ KOVO LIDL, Tatiánu SEĽANOVÚ, sme pri tejto príležitosti trošku vypovedali.

1/ Kedy ste začali kolektívne vyjednávať a aký bol priebeh?

„Návrh kolektívnej zmluvy sme predložili v polovici júna 2020, následne sme absolvovali 11 kôl rokovaní a keďže sme sa nevedeli v zásadných otázkach posunúť, v januári 2022 sme požiadali Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR o pridelenie sprostredkovateľa. Za jeho účasti sa potom uskutočnili 2 kolá rokovaní a niekoľko separátnych stretnutí. Nakoniec sme v závere marca tohto roku uzavreli kolektívne vyjednávanie a s predloženým návrhom sprostredkovateľa súhlasili v plnom rozsahu.“

2/ Kedy došlo k podpisu kolektívnej zmluvy a čo by si v rámci nej najviac vyzdvihla?

„K podpisu kolektívnej zmluvy došlo 13. apríla s účinnosťou od 15. apríla 2022. Platíť má takmer dva roky, do 29. februára 2024. Som rada, že sa nám v nej – okrem iného – podarilo ukotviť povinnosť informovať novoprijatých zamestnancov o existencii odborovej organizácie. A čo som obzvlášť rada, že sa po niekoľkých rokoch podarilo dohodnúť dlhodobé uvoľnenie mojej osoby vo funkcii predsedníčky na výkon odborovej činnosti, a to po dobu trvania celého môjho funkčného obdobia. Kompletne znenie kolektívnej zmluvy nájdú zamestnanci v digitálnej podobe v zázemí svojho pracoviska v intranete.“

3/ Na aký počet zamestnancov sa kolektívna zmluva vzťahuje?

„Kolektívna zmluva pokrýva cca 5500 zamestnancov na celom Slovensku, z ktorých časť pracuje v centrále spoločnosti v Bratislave, časť v troch logistických centrách

v Sereďi, Nemšovej a v Záborskom a ostatní v 155-ich predajniach po celom Slovensku. Členská základňa nám pritom stále rastie, čo nás veľmi teší, lebo sila odborovej organizácie je podmienená podporou svojich členov.“

● Predsedníčka T. Seňanová.

4/ Ako s odstupom hodnotíte priebeh kolektívneho vyjednávaní?

„Kolektívne vyjednávanie bolo veľmi náročné - najmä z pohľadu komunikácie so zamestnávateľom. Tá zo začiatku prebiehala veľmi formálne, s minimálnou akceptáciou našich požiadaviek a argumentov. Toto sa ale rapídne zmenilo, keď došlo k personálnym zmenám na vyjednávacích postoch sociálneho partnera. Rovnako príchodom sprostredkovateľa - ako tzv. mediátora - sa vášne upokojili a nastal naozaj konštruktívny dialóg.“

Vzhľadom na to, že to bolo na Slovensku historicky prvú kolektívne vyjednávanie v Lidli, bola to určite nová, zaujímavá skúsenosť pre obe strany. Aj keď bol celý proces – najmä so začiatku – zdňavý a málo produktívny – nakoniec sa veci pohli, začala konštruktívna diskusia a my sme predsa len našli kompromis a uzavreli kolektívnu zmluvu. Vo výsledku to hodnotím ako veľmi dobrý odrazový mostík pre budúce kolektívne vyjednávaná s cieľom neustále zlepšovať kvalitu pracovného a sociálneho prostredia našich zamestnancov.

Zároveň sa chcem poďakovať všetkým kolegom a odborárom za ich podporu, právnikom z Metodického pracoviska OZ KOVO v Bratislave za aktívnu pomoc a tiež všetkým priaznivcom, že nám držali palce. Ďakujem aj zamestnávateľovi za konštruktívny dialóg - najmä v závere rokovaní, ktorého výsledkom je podpísaná naša prvá kolektívna zmluva.“

**Ďakujem za rozhovor.
A. Fáková**

V U.S. STEEL KOŠICE HROZÍ ŠTRAJK!

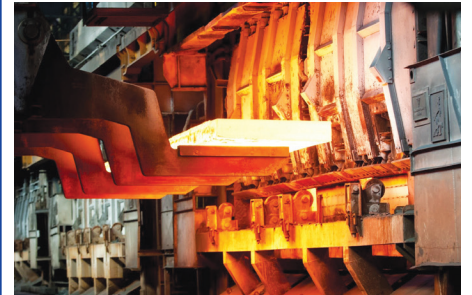
V košíckých železiarňach U.S. Steel začína byť horúco. A to nielen kvôli plnej prevádzke ich vysokých pecí, ale i pre neistú budúcnosť v kontexte otáznej dodávky surovín na výrobu ocele. No najmä pre neuspokojivý vývin kolektívneho vyjednávaní o mzdovom Dodatku č. 4 k platnej kolektívnej zmluve (tá platí do 31.3.2024).

Košická hutnícka vyhlásila 22. apríla v tomto podniku štrajkovú pohotovosť a čoraz otvorenejšie sa začína hovoriť aj o ostrom štrajku.

SPOR PRE PRACOVNÝ ČAS A MZDY

Dôvodom je spor v kolektívnom vyjednávaní. Od januára tohto roku sa totiž uskutočnilo 6 kôl kolektívnych rokovaní – a bez výraznejšieho výsledku. V druhej polovici apríla sa preto zástupcovia zamestnancov z Rady odborov OZ KOVO U.S. Steel Košice rozhodli vyhlásiť v celom procese spor, následne štrajkovú pohotovosť a povolali na pomoc sprostredkovateľa, delegovaného ministerstvom práce a sociálnych vecí.

Ako pripomína predseda Rady odborov U.S. Steel Košice, Juraj VARGA: „**Pre nás sú vo vyjednávaní kľúčové tri piliere - a to pracovný čas, mzdy a zamestnanosť.**“ Predmetom sporu pritom nie je iba navrhované zvýšenie týždenného pracovného času o dve hodiny (z 35, 5 na 37,5 hodiny), ale aj neochota podniku zvyšovať tarifné mzdy zamestnancov na rok 2022.

FABRIKA V ZISKU

O to viac môžu zamestnancov rozladiť zverejnené hospodárske výsledky oceliarní za minulý rok, podľa ktorých fabrika slušne zarobila. Výroba totiž ide naplno a prináša podniku miliónové zisky. Zároveň by malo dôjsť k dlhoočakávaným a slabovyaným investíciám, nielen kvôli modernizácii prevádzky, ale aj kvôli ekologickej celého výrobného procesu, čo má firme zabezpečiť uhlíkovú neutralitu. Proces dekarbonizácie sa má pritom definitívne zrealizovať do roku 2050, čo si bude vyžadovať značné finančné prostriedky.

Podľa zverejnených údajov sa spoločnosť U. S. Steel Košice vlni dostala zo straty vo výške viac ako 55 miliónov eur - zaznamenanom v prvom pandemickom roku, do zisku s výše 648,3 milióna eur. Fabrike vzrástli aj celkové tržby, a to o 110 %, na necelé 3,6 miliardy eur. Spoločnosť zvýšila aj svoje aktíva na takmer tri miliardy eur.

Pre zamestnancov a ich odborárskych zástupcov je to dostatočne silný argument, prečo na pozadí rekordne vysokej inflácie a pôsobivých ziskov podniku požadovať - okrem iného - zvýšenie zamestnaneckých plátov a zabezpečiť ich trvalý rast aj v ďalšom období. Podnik napriek tomu verí, že sa nájde spoločný kompromis.

V médiách sa však nedávno objavili aj špekulácie o možnom predaji košíckych oceliarní novému investorovi. Samotná fabrika ani ministerstvo hospodárstva sa k týmto úvahám priamo nevyjadrili.

Nebol by to pritom prvý pokus amerického vlastníka korporácie U.S. Steel o stiahnutie sa zo slovenského trhu. Podobné úvahy sa objavili aj pred piatimi rokmi, kedy sa o košíckú fabriku zaujímali dvaja čínski a jeden český investor. Nakoniec z toho nič nebolo.

A. Fáková, TASR

Životné minimum sa od júla zvýši

Životné minimum sa od júla zvýši o 15 eur. Po novom by teda jeho výška mala zo súčasných 218 stúpnuť na 233 eur. Odborníci však pripomínajú, že suma sa už niekoľko rokov zásadne nemenila a aj teraz bude nízka. Otázne je tiež, či v súčasnej kríze prudkého zdražovania postačí na život tým, ktorí sú odkázaní na podporu štátu.

Zvyšovanie životného minima ovplyvňuje aj rast niektorých dávok, napríklad rodičovského príspevku, či prídavku na dieťa. Rovnako má význam pre pracujúcich pri výpočte daní. Minister práce a sociálnych vecí, Milan KRAJNIAK pripomína, že ide o jedno zo systémových riešení: „Za toto sa vôbec nehanbím, že od 1. júla bude naše životné minimum 233 eur a v Česku ho zvýšia rovnako o pätnásť eur na 173 eur.“

Potrebné systémové riešenie

Opozícia už niekoľko mesiacov kritizuje vládu, že namiesto dlhodobých riešení ponúka ľuďom len slabú jednorazovú podporu.

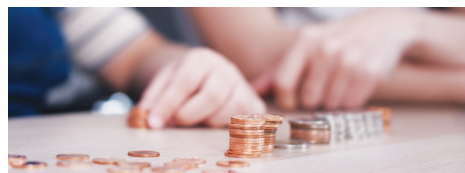
Aj zástupcovia KOZ SR presadzujú komplexnejší prístup – napr. zmenu valorizácie životného minima. Monika UHLEROVÁ, viceprezidentka KOZ SR, tvrdí: „Takouto legislatívnou úpravou by vlada ovplyvnila príjmy mnohých rodín a jednotlivcov na Slovensku a nebolo by potrebné vymýšľať jednorazové príspevky a podobne.“

Bez pomoci stratení

Ľuďom, ktorých príjmy sú na hranici životného minima, v súčasnosti pomáhajú aj niektoré občianske združenia. Financie im totiž nepostačujú ani na pokrytie základných životných potrieb.

Nina BEŇOVÁ z občianskeho združenia Proti prúdu zdôrazňuje, že najvyššou položkou je pre nich bývanie:

„Dajme tomu v Bratislave, pokiaľ si chce človek prenajať jednoizbový byt alebo garsónku, stojí to od 400 eur vyššie. Pokiaľ by sme hovorili o zdieľaných izbách, tak tam sa takisto tie sumy šplhajú k 250, 300 a viac eurám.“

Medzi nízkopríjmové skupiny pritom často patria aj samoživitelia, teda jednorodičia. Anton MINÁRIK, predseda občianskeho združenia Pomáhame srdcom, upozorňuje, že ich príjem je dokonca nižší ako stanovené životné minimum. „Je to niekedy spôsobené aj tým, že častokrát nevedia, ako si majú zažiadať o tie dávky, alebo nevedia, na koho sa majú obrátiť. Taký jeden prípad – matka má tri deti, otec odmieta platiť výživné a ona ani nevie o tom, že existuje nejaký inštitút náhradného výživného.“

Aj v tomto smere by mal štát, podľa neho, zohrať väčšiu úlohu nielen v garantovanej pomoci, ale aj vo vzdelávaní, šíriť osvetu a ponúkať viac možností, ako si ľudia v núdzi majú riešiť životné situácie.

Síta, sprac. redakciou

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

Trináste dôchodky sa budú vyplácať v júli

Poslanci Národnej rady SR rozhodli, že dôchodcom sa budú 13-e dôchodky vyplácať už v júli a v plnej výške. Má im to pomôcť zvládnuť rastúce životné náklady.

Poslanci v dôvodovej správe poukázali na to, že súčasne účinný valorizačný mechanizmus pre dôchodkové dávky zohľadňuje rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za prvý polrok predchádzajúceho roka. V roku 2022 boli pritom prostredníctvom tohto mechanizmu zvýšené dôchodkové dávky o 1,3 %. Vývoj spotrebiteľských cien však zaznamenal výrazný medziročný nárast najmä v druhom polroku 2021 (v priemere o 4,6 %). V januári 2022 inflácia za domácnosti dôchodcov dosiahla medziročnú hodnotu 9,1 %.

„Zvýšenie dôchodkových dávok v januári 2022 teda výrazne zaostáva za inflačným vývojom v druhom polroku 2021 a v januári 2022, čím klesá schopnosť dôchodcov zaplatiť svoje výdavky za tovary a služby,“ upozornili poslanci v dôvodovej správe.

Pôvodne chceli vyplatiť len polovicu

Pôvodne poslanci navrhovali vyplatiť v júli tohto roka dôchodcom sumu 13. dôchodku v jeho polovičnej výške. Ministerstvo práce však odporučilo vyplatiť 13. dôchodok v júli nie v polovičnej, ale v celej výške. Nárok na 13. dôchodok v novembri 2022 im už tak následne nevznikne.

Výška 13. dôchodku pritom zostane nezmenená. Maximálna suma je 300 eur pre dôchodcov s najnižšími príjmami a spodnú hranicu výplaty 13. dôchodku, vyrátanou podľa vzorca v závislosti od príjmu, zákon stanovuje na 50 eur. Novela zákona má byť účinná od 1. júna tohto roka.

Podľa údajov Sociálnej poisťovne je aktuálne na Slovensku 1,1 milióna starobných dôchodcov. Trinásť dôchodok dostane podľa výpočtov ministerstva financií dokopy až 1,44 milióna ľudí. Nárok naň totiž nebudú mať len poberatelia starobného dôchodku, ale aj predčasného starobného, invalidného dôchodku, či ľudia s nárokom na všetky pozostalostné dôchodky – vdovské, vdovecké a sirotské.

Ak človek dostáva dva dôchodky súčasne, vyplatí sa mu len jeden trinásť dôchodok. Suma starobného, vdovského alebo vdoveckého či invalidného a vdovského alebo vdoveckého dôchodku sa sčíta a až tento súčet penzií sa posudzuje na určenie jeho výšky.

A čo v zime?

Vzhľadom na prudké zdražovanie a stúpajúcu infláciu už dlhodobo upozorňuje Jednota dôchodcov na Slovensku, že pomoc dôchodcom je nedostatočná. Cca 30% z nich žije na hranici chudoby a pravidelne rieši dilemu, či si z dôchodku kúpi potraviny alebo lieky. Zdražovanie sanujú z vlastných zdrojov už niekoľko mesiacov. Dôchodcovia pritom vypadli aj z ohlasovanej jednorazovej i systémovej pomoci vlády občanom proti zdražovaniu.

Evidovaných je aj vyše 152 tisíc penzistov, ktorí popri dôchodku pracujú. Ich počet sa v tomto roku zrejme ešte zväčší – nebudú mať totiž na výber, ak budú chcieť solídne prežiť. Nie každý si však – s ohľadom na svoj zdravotný stav či iné skutočnosti – môže takto priliepiť.

„Keď uvidíme začiatkom jesene, že sa ceny energií neznižujú a rovnako tak inflácia, tak sme pripravení na ministerstve práce pripraviť pomoc pre najzraniteľnejších dôchodcov,“ povedal po minister práce Milan KRAJNIAK. Situáciu chce rezort práce bude vyhodnocovať v auguste. Minister KRAJNIAK však zároveň pripustil, že nepredpokladá vyplácanie tzv. 14 dôchodkov – nie sú na to, podľa neho, dostatočné zdroje.

Af, TASR

V ZKW Slovakia odvrátili štrajk

Jeden z najväčších zamestnávateľov v regióne, spoločnosť ZKW Slovakia s.r.o. v Krušovciach pri Topoľčanoch, stále nedávno pred vážnou dilemou – alebo najst' so zástupcami zamestnancov kompromis v spore o navýšení miezd alebo čeliť možnému štrajku. Nakoniec zvíťazila dohoda. A nie hocijaká!

V krušovskom závode na výrobu inovatívnych prémiových svetelných systémov a elektroniky aktuálne pracuje vyše 2000 zamestnancov. Práve ich ekonomicko-sociálne záujmy zastupuje v kolektívnom vyjednávaní Základná organizácia (ZO) OZ KOVO ZKW, ktorá od začiatku tohto roka vyjednávala so zamestnávateľom mzdový Dodatok č.1 k platnej kolektívnej zmluve.

s ktorým však odbory nesúhlasili – najmä preto, že dovolenková a vianočná prémie zamestnancov by ostala v nezmenenej výške a taktiež sa im nepozdávalo menšie mzdové percentuálne navýšenie u THP pracovníkov v porovnaní s ich kolegami z výroby.

Pred Veľkonočnými sviatkami sa konalo druhé stretnutie so sprostredkovateľom, na ktorom si zamestnávateľ osvojiť dovtedy posledný návrh odborov a ten sa stal aj predmetom rokovania.

Hlasovanie o štrajku

Predseda PMRIŽO to vidí takto: „V tejto situácii sme mali už len dve možnosti, buď na tento návrh pristúpime, alebo pôjdeme spoločne do ostrého štrajku, iná možnosť už neexistovala.“

V ankete oslovení členov odborov, ktorí sa vyjadrili úplne jednoznačne, keďže vyše 97% z hlasujúcich uprednostnilo prijatie ostatného návrhu zamestnávateľa pred štrajkom.

Novozavretý Dodatok č.1 k platnej kolektívnej zmluve tak prináša zmeny v odmeňovaní zamestnancov, a to od 1.mája 2022 nasledovne:

- zvýšenie základných miezd všetkých zamestnancov o 60€
- zvýšenie dovolenkovej prémie o 150€ na 650€
- zvýšenie vianočnej prémie o 150€ na 650€

Ambiciózne návrhy

- možnosť zdravého kompromisu

Ako potvrdil Patrik MRIŽO, predseda ZO OZ KOVO ZKW, rokovania boli od začiatku náročné a ani po dvoch kolách spoločných rokovaní k ničomu nevedli. Odbory tlačili na rast základných miezd zamestnancov o 80 eur a navýšenie letného a zimného bonusu. Zamestnávateľ to rezolútne odmietal, pripúšťal len isté navýšenie variabilnej zložky mzdy, maximálne však 2 %-ný nárast plátov.

Hovorí predseda Patrik MRIŽO: „Pokiaľ by sme tento návrh prijali, znamenalo by to, že operátorovi by sa zvýšila mzda o 16 eur v hrubom, skladníkovi o 17,20 eur. To je pri súčasných rastúcich cenách a stúpajúcej inflácii absolútne zanedbateľné,“ a pokračuje: „Návrh, s ktorým sme išli do vyjednávania, bol bez debaty ambiciózný a samozrejme, keďže kolektívne vyjednávanie je o vyjednávaní, aj návrh musí byť nastavený tak, aby sme vedeli urobiť nejaký zdravý kompromis.“

Spor a sprostredkovateľ

Aj preto zástupcovia zamestnancov vyhlásili v kolektívnom vyjednávaní spor a požiadali ministerstvo práce a sociálnych vecí o určenie sprostredkovateľa.

Na prvom stretnutí pred sprostredkovateľom, v pondelok – 11. apríla – prišiel od zamestnávateľa nový návrh,

Idie o skutočný úspech, ku ktorému zamestnancom a najmä ich odborovým zástupcom srdečne blahoželáme! Uvedomuje si to aj šéf odborov v ZKW Slovakia, PMRIŽO, ktorý konštatuje: „V neľahkých časoch, ktoré v momentálnom období zažívame nielen my - zamestnanci, ale aj zamestnávateľa, môžeme jednoznačne túto dohodu označiť za úspech, keďže o takomto medziročnom navýšení v druhých firmách len snívajú.“

A pokračuje: „Inflácia, ktorá sa vyhodnocuje na ročnej báze a v roku 2021 bola 3,2%, je tohtoročným garantovaným navýšením základných miezd jednoznačne pokrytá. Prítom už teraz je zrejme, že inflácia za rok 2022 bude oveľa vyššia, avšak na tú bude reflektovať nové kolektívne vyjednávanie v roku 2023, do ktorého musíme ísť ešte s väčšou členskou základňou a tým pádom ešte silnejší, ako sme boli teraz.“

A dodáva: „Vďaka podpore našich zamestnancov a kolegov a vďaka zvyšujúcej sa členskej základni, sme si postupne získali u sociálneho partnera potrebný rešpekt. Naozaj sme to cítili. Ešte raz by sme chceli poďakovať všetkým, ktorí nás podporovali a podporujú a treba zdôrazniť, že máme pred sebou ďalšie výzvy, ďalšie vyjednávania a je potrebné, aby si viacerí uvedomili, že len spoločnými silami ich môžeme úspešne zvládnuť a vyriešiť v náš prospech.“

A.Fáková, P.Mrižo

Podpis sklárskej odvetvovej zmluvy

V utorok, 26.4.2022, bola medzi Odborovým zväzom KOVO a Zväzom sklárskeho priemyslu podpísaná KOLEKTÍVNA ZMLUVA VYŠŠIEHO STUPŇA NA ROKY 2022 - 2025.

Za OZ KOVO ju svojim podpisom potvrdila podpredsedníčka OZ KOVO a hlavná kolektívna vyjednávačka zväzu, JUDr. Monika BENEDEKOVÁ.

Táto zmluva garantuje zamestnancom v tomto odvetví priemerný nárast miezd o 6%, čo predstavuje vo finančnom vyjadrení priliepenie o 43 eur v každej triede.

Nárast miezd v jednotlivých triedach je potom nasledovný:

- 1 trieda = navýšenie o 7,75%
- 2 trieda = navýšenie o 6,90%
- 3 trieda = navýšenie o 6,19%
- 4 trieda = navýšenie o 5,48%
- 5 trieda = navýšenie o 5,03%
- 6 trieda = navýšenie o 4,50%

Plné znenie podpísanej zmluvy nájdete aj na webovej doméne OZ KOVO: <https://www.ozkovo.sk/clanky/aktuality/platna-kolektivna-zmluva-oz-kovo-a-zsp-sr-2022-2025/>

Obidvom sociálnym partnerom k podpisu kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa blahoželáme.

Text a foto: M.Bartovicová, vedúca Úseku kol. vyjednávania a ekonomiky OZ KOVO, uprav.redakciou

Z krajských regionálnych rád

V súvislosti s blížiacim sa VIII. zjazdom Odborového zväzu KOVO (uskutoční sa 2. a 3. júna 2022 v Senci) sa v rámci jednotlivých krajov zrealizovali v priebehu apríla zasadnutia šiestich Regionálnych rád predsedov OZ KOVO.

● Banská Bystrica, 12.4.2022

● Košice, 21.4.2022

● Košice, 21.4.2022

● Piešťany, 26.4.2022

● Piešťany, 26.4.2022

Prvé Regionálne rady predsedov OZ KOVO sa uskutočnili ešte pred Veľkonočnými sviatkami na strednom Slovensku – najskôr v Banskej Bystrici (14.4.) a následne v Žiline (16.4.). Pokračovalo sa v Košiciach (21.4.), kde sa delegáti popoludní presunuli aj na protestné zhromaždenie kováčov v uliciach metropoly východu. Nasledovali rokovania regionálnych zástupcov OZ KOVO v Bratislave (25.4.), v Piešťanoch (26.4.) a maratón rokovani sa uzavrel na zasadnutí Regionálnej rady predsedov OZ KOVO v Prešove (27.4.).

Blížiaci sa zjazd témy zasadnutí viac-menej predurčil. Okrem aktuálnych informácií z rokovani tripartity (Hospodárskej a sociálnej rady), Konfederácie odborových zväzov SR a z vedenia OZ KOVO (Rada OZ KOVO a predsedníctvo Rady OZ KOVO) – v podaní predsedu zväzu Emila MACHYNU- a po informáciách z výsledkov kolektívneho vyjednávania vyšších kolektívnych zmlúv ústami podpredsedníčky a zároveň hlavnej kolektívnej vyjednávateľky zväzu, Moniky BENEDEKOVEJ, sa nosnou stala voľba delegátov na zjazd, nominovaných z regionálnych zástupcov kováčov, a najmä – predstavenie sa kandidátov na posty predsedu a podpredsedu OZ KOVO.

Kandidáti na vedenie zväzu

Kandidátom na predsedu Rady OZ KOVO je dlhoročný odborový predák s bohatou odborárskou minulosťou, známy svojou nekompromisnosťou, výtrvalosťou, pádnymi argumentami, zrozumiteľnou rétorikou i prirodzenou autoritou – Stanislav LUPTÁK, predseda Základnej organizácie OZ KOVO Podpolianske strojárne v Detve.

Kandidátkou na podpredsedníčku Rady OZ KOVO je terajšia podpredsedníčka zväzu, inteligentná, výrečná, rozhladená, vzdelaná, šarmantná a komunikatívna – JUDr. Monika BENEDEKOVÁ.

Obidvaja kandidáti sa prítomným stručne predstavili krátkym profesionálnym životopisom a požiadali ich o hlasy a dôveru pri voľbách na júnovom zjazde OZ KOVO.

Po skončení zjazdu sa zároveň budú o svoje pozície uchádzať aj členovia predsedníctva Rady OZ KOVO vo svojich regiónoch a tiež členovia hospodárskeho kontrolného orgánu, ktorým je Revízná komisia OZ KOVO.

Na každom zasadnutí Regionálnej rady predsedov sa potom prítomní poďakovali aktuálnemu a dlhoročnému predsedovi Rady OZ KOVO, Emilovi MACHYNOVI, ktorý však na tento post už ďalej kandidovať nebude. Jeho výrazný prínos pre OZ KOVO, aktívne budovanie úspešnej značky OZ KOVO, ktorý je najväčším a najúspešnejším odborovým zväzom na Slovensku a ktorý si v tomto roku pripomína 29.výročie svojej novodobej slovenskej histórie, zostanú nadhlo v pamätiach nielen kováčov, ale aj širokého spektra politikov, verejnosti i kultúrno-spoločenskej obce. Odhodlanie, nasadenie, vzdelanie, nekompromisnosť, rozhlad, výrečnosť, charizma i schopnosť strhnúť a viesť ľudí, ktorým sa prihovára, z neho urobili úspešného a nezabudnuteľného lídra nielen kováčov, ale aj odborového hnutia na Slovensku. Aj touto cestou sa mu za jeho dlhoročnú prácu na čele OZ KOVO a pre odbory a zamestnancov na Slovensku chceme úprimne poďakovať.

Protesty pokračujú, bude generálny štrajk?

Nasledujúci program sa po krátkej diskusii a doplňujúcich otázkach z pléna ďalej venoval aktuálnym protestným zhromaždeniam kováčov v Košiciach (21.4.), v Žiline (30.4.) a v Trnave (7.5.), ktoré by mali vyústiť až do možného sektorového generálneho štrajku. Teda do zastavenia práce v sektoroch, patriacich pod gesciu OZ KOVO (kovovýroba, strojárstvo, verejná doprava, hutníctvo atď.). Podrobnosti sa budú komunikovať po skončení avizovaných protestov.

Otvorenou - a nielen pre kandidátov na čelnej pozície zväzu - ale aj pre všetkých odborárov - ostáva snaha o posilnenie členstva odborov na Slovensku, aktivizácia členskej základne a jej rozširovanie sa. Lebo iba silné odbory môžu byť suverénnym sociálnym partnerom a môžu svoje názory a podnety efektívne presadzovať – či už za rokovacím stolom, alebo pred bránami podnikov či v uliciach miest. Tak, ako je to vo Francúzsku, v Grécku či Nemecku.

Spájajme sa, lebo spolu sme silnejší a náš hlas je lepší a zreteľnejšie počuť.

A - v citácii predsedu OZ KOVO, Emila MACHYNU: „Nestačí mať pravdu, treba mať aj silu!“

Text a foto A.Fáková

● Žilina, 14.4.2022

● Bratislava, 25.4.2022

● Bratislava, 25.4.2022

● Prešov, 27.4.2022

● Prešov, 27.4.2022

Pracovno-právna poradňa a BOZP

Cieľ BOZP: Do roku 2030 bez smrteľných pracovných úrazov!

28. apríl je nielen Svetovým dňom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ale zároveň aj Medzinárodným spomienkovým dňom na obeť pracovných úrazov a chorôb z povolania. Na celom svete si odbory pripomínajú pamiatku obetí pracovných úrazov, chorôb z povolania a zranených pri práci. Hlavným zmyslom je poukazať na nutnosť zdravého pracovného prostredia a zdôrazňovať stále podceňovaný význam prevencie v oblasti bezpečnosti práce.

Podľa Európskej štatistickej databázy pracovných úrazov (ESAW) sa do roku 2030 očakáva až 30 tisíc smrteľných pracovných úrazov, ktorým sa však dá predchádzať, ak sa podniknú patričné kroky na zvýšenie bezpečnosti pracovísk.

Za posledné desaťročie počet smrteľných nehôd na pracoviskách pomaly klesal, hoci tento pokrok nebol, podľa údajov Eurostatu, ani zďaleka stabilný. V roku 2019 počet úmrtí však opäť narastol. Zároveň analýza Európskeho odborového inštitútu predpokladá, že ak by existovala politická vôľa a pokračoval by trend z rokov 2010 – 2019, mohli by byť v Európe smrteľné pracovné úrazy maximálne eliminované do spomínaného roku 2030.

„V minulom roku utrpelo na Slovensku pracovné úrazy s následkom smrti až 33 zamestnancov, čo je o jeden úraz viac ako v roku 2020. Pracovných úrazov s ťažkou ujmom na zdraví vzniklo 60, čo predstavuje oproti roku 2020 nárast o 7 prípadov,“ uviedol pri príležitosti Medzinárodného spomienkového dňa prezident KOZ SR Marián MAGDOŠKO. „Náš cieľ je jednoznačný. Spolu so všetkými zainteresovanými sa podieľať na zamedzení vzniku pracovných úrazov a iných poškodení zdravia z práce a ochrániť to najvyššie – teda zdravie a ľudský život,“ pokračoval prezident Konfederácie odborových zväzov SR.

Všetky vyššie uvedené zistenia prichádzajú v čase, keď Európska odborová konfederácia (EOK) uvádza na trh tzv. Manifest za nulovú úmrtnosť v práci, ktorý vyzýva európskych lídrov, aby prestali len hovoriť a začali aj konať v oblasti ochrany životov pracujúcich ľudí. Manifest, ktorý podpísali ministri, poslanci Európskeho parlamentu, odborový lídri - vrátane prezidenta KOZ SR Mariána MAGDOŠKA, a špičkoví odborníci na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, vyzýva na zvýšenie počtu školení v oblasti BOZP, inšpekcií a sankcií s cieľom maximálne eliminovať, až ukončiť, do roku 2030 počet úmrtí na pracovisku.

MENEJ BEZPEČNOSTNÝCH KONTROL NA PRACOVISKÁCH

Analýza údajov Medzinárodnej organizácie práce zistila, že v Európe sa v súčasnosti uskutočňuje o pol milióna menej inšpekcií bezpečnosti na pracovisku ako na začiatku posledného desaťročia. Do istej miery sa pod toto číslo podpísala v posledných dvoch rokoch aj pandémia koronavírusu. V celej Európe razantne klesol - v dôsledku Covid-19 - počet vykonaných bezpečnostných kontrol na pracoviskách. Nová situácia ovplyvnila aj činnosť odborových inšpektorov bezpečnosti práce na Slovensku, ktorí nemohli vykonávať fyzické kontroly priamo u zamestnávateľa v takom rozsahu, ako v predchádzajúcich rokoch.

Predstavitelia odborov v celej Európe vyzývajú čelných predstaviteľov EÚ, aby sa viac zamerali aj na zníženie počtu chorôb z povolania. Každoročne zomiera 100 000 pracovníkov na rakovinu z povolania v dôsledku vystavenia sa nebezpečným látkam, pričom tisíce ľudí stále prichádzajú o život pri brutálnych – a odvrátených – nehodách na stavbách, v továrňach a na iných pracoviskách, navyše sa počet ochorení v súvislosti s rastúcimi extrémnymi poveternosťmi javmi, spôsobenými klimatickými zmenami.

„Aj keď sa úmrtia na pracovisku môžu zdať ako niečo z iného storočia, tieto tragédie sa budú v Európe diať najmenej ďalších 20 rokov. Pri príležitosti Medzinárodného spomienkového dňa si pripomíname mŕtvych a sľubujeme, že budeme bojovať za živých. Ak budú politici ochotní konať, do roku 2030 by sme mohli dosiahnuť nulovú úmrtnosť v práci. Je najvyšší čas, aby sa životy pracujúcich ľudí stali prioritou,“ podporil aktivitu európskych odborových lídrov prezident KOZ SR.

MANIFEST:

NULOVÁ ÚMRTNOSŤ V PRÁCI

Ľudia chodia do práce, aby si zarobili na živobytie – aby uživilí seba, svoju rodinu a svojich najbližších. Každý pracovný deň, v celej Európskej únii, dvanásť pracujúcich ľudí nepríde domov z práce – pretože zomreli v práci. V súvislosti so zarábaním na živobytie ich zabila práca. Ich rodiny preto trpia nielen emocionálne, finančne, ale aj mnohými inými spôsobmi.

Pri príležitosti Medzinárodného spomienkového dňa – keď si spomíname na tých, ktorí boli zabití alebo zranení pri práci – vyzývame Európsku úniu, vlády členských štátov a zamestnávateľov prijať bezpečnostné opatrenia a pomôcť ukončiť úmrtnosť v práci. Vyzývame na nulovú úmrtnosť pri výkone práce!

Nulová úmrtnosť v práci nie je len utopický sen. Počet smrteľných pracovných úrazov klesá a eradikácia smrteľných nehôd je dosiahnuteľná.

Avšak zatiaľ čo počet smrteľných nehôd klesá, počet chorôb z povolania pribúda. Každoročne zomiera 100 000 pracovníkov na rakovinu z povolania v dôsledku vystavenia sa nebezpečným látkam. Dlhá pracovná doba a psychický tlak v práci spôsobujú srdcové choroby, mŕtvicu, depresiu a vedú k samovraždam. Opakujúce sa pohyby a zdvíhanie ťažkých bremien spôsobujú zlé držanie tela, bolesti chrbta a iné „muskulo-skeletálne“ poruchy a následne depresiu a neschopnosť ľudí pracovať.

Nové výzvy pre zdravie a bezpečnosť vznikajú ako dôsledok extrémneho počasia a teplôt v súvislosti so zmenou klímy a nových foriem práce, vzdalujúcich sa od tradičného pracoviska, ako napr. rýchlo rastúca práca z domu a zamestnávanie sa v rámci platformy. COVID ukázal, že pracovisko je hlavným zdrojom nákazy, viedol k smrti tisícov robotníkov. Preto musíme byť lepšie pripravení nielen v práci, ale aj na iných miestach pre budúce pandémie.

Súčasná stratégia EÚ v oblasti zdravia a bezpečnosti hovorí: „Musí sa vynaložiť všetko úsilie na čo najvyššie možné zníženie úmrtí, súvisiacich s prácou. To je chválhodné, ale tým, čo sľubuje, sa tento cieľ nedosiahne. Vyzývame preto Európsku úniu, vlády členských štátov a zamestnávateľov, aby sa skutočne zaviazali a podnikli potrebné kroky na dosiahnutie nulovej úmrtnosti v práci. Európa potrebuje oveľa viac konať, ako hovorí!“

Teda sústrediť spoločné úsilie a:

- Predchádzať pracovným úrazom a chorobám z povolania, zastaviť vystavovanie sa zamestnancov nebezpečným látkam a byť pripravení na akúkoľvek pandémiu.
- Urobiť z fyzického a duševného zdravia pracovníkov východiskový bod pri organizovaní práce a navrhovaní pracoviska.

To si bude vyžadovať na úrovni EÚ, ale aj na vnútroštátnej, odvetvovej a podnikovej úrovni, vykonať viaceré legislatívne opatrenia, spustiť viaceré iniciatívy a intenzívne zapojiť odbory a zamestnávateľov: vrátane zvýšeného vzhľadovania, školení, monitorovania prevencie, ochrany, nahlasovania, inšpekcie, presadzovania a sankcií.

Očakávame a zároveň požadujeme, aby takéto opatrenia priniesla budúca Európska komisia a Európsky parlament od roku 2024, a to v legislatívnych opatreniach, ktoré má prijať Komisia v súčasnom období.

Európska odborová konfederácia
Zdroj: www.kozs.sk, spprac.redakciou

28. APRÍL - SVETOVÝ DEŇ BOZP

Svetový deň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci 2022, ktorý si každoročne pripomíname 28. apríla a ktorý organizuje Medzinárodná organizácia práce (MOP), sa tento rok prezentuje mottom: „Spoločne budujeme pozitívnu kultúru bezpečnosti a ochrany zdravia“ a zameriava sa na to, ako môže angažovanosť a sociálny dialóg prispieť k jej posilneniu.

V Deklarácii Medzinárodnej organizácie práce (ILO), ktorá bola prijatá v júni 2019, bolo proklamované, že „bezpečné a zdravé pracovné podmienky sú základom dôstojnej práce“, preto si aj v tomto období nalievame uvedomujeme, že zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je nevyhnutné nielen pri predchádzaní nežiadúcich udalostí – ako sú smrteľné pracovné úrazy či úrazy s trvalým a ťažkým poškodením zdravia - ale aj pre udržanie si zdravotnej spôsobilosti na výkon prá-

ce, a to aj prostredníctvom kvalitného sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP).

Viac o kampani/zaujímavé odkazy:

<https://osha.europa.eu/sk/highlights/world-osh-day-2022-calls-working-together-build-strong-safety-and-health-culture>

<https://www.ilo.org/global/topics/safety-and-health-at-work/events-training/events-meetings/safeday2022/lang-en/index.htm>

Spracovala: Ing.T. Szabóová, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO, Bratislava

Home office už „neletí“

Prvotná eufória z home office už dávno opadla a väčšina firiem návrat zamestnancov na pracoviská víta. Slovensko sa tak po vyše dvoch rokoch pandémie vracia späť do „normálu“. Obchody, kaderníctva, fitnesscentrá či kultúrne podujatia navštevujeme už týždne bez obmedzení a pred pár dňami vláda dokonca zrušila povinnosť nosiť respirátory.

Uvoľnenie pocitujú aj administratívne budovy, ktoré sa postupne zaplňajú zamestnancami. Obmedziť mobilitu a zároveň neprerušit prevádzku umožňoval firmám počas každej vlny koronovej pandémie tzv. home office. Práca z domu však od začiatku nebola vhodná pre každého.

Najväčší potenciál majú odvetvia ako informácie a komunikácia, administratívne služby alebo finančné a poisťovacie činnosti. Tie však dovedna nezamestnávajú ani desatinu zo všetkých pracujúcich Slovieniek a Slovákov. **Psychológovia sa navyše zhodujú, že home office z dlhodobého hľadiska prináša problémy.**

Človek je tvor spoločenský a osobný kontakt hrá v práci stále prím pred sterilitou online prostredia. Na tento fakt poukazuje aj Laszlo BOCK, bývalý šéf ľudských zdrojov spoločnosti Google. L. BOCK dokonca nevidí príliš veľkú perspektívu ani v súčasnosti na najviac preferovanom mixe práce z domu a v kancelárii, v ktorom funguje aj jeho bývalý zamestnávateľ. O tri až päť rokov očakáva úplný návrat ľudí späť na pracovisko.

Na Slovenskú letí mix

Tento „hybridný model“ práce (teda sčasti v práci a sčasti doma) je na Slovensku v kurze. Potvrdzujú to aj údaje spoločnosti Profesia a iniciatívy Open HR forum, podľa ktorých **až 54 % opýtaných zamestnancov preferuje práve takýto mix. Výlučne v kancelárii chce pracovať 38 % zamestnancov, výlučne z domu iba 8 % opýtaných.**

Aktuálne je v administratívnych budovách denne približne 40 % zamestnancov z počtu, ktorý bol dosahovaný pred pandemiou. Od začiatku marca 2020 tak ide o rekordne vysoký počet ľudí a v ďalších mesiacoch ešte porastie. Stavby pred pandémie sa však neočakávajú, pretože väčšina spoločností preferuje už spomínaný hybridný model práce.

Kancelárie nerušia

Mix práce v kancelárii a z domu neznamená, že firmy zmenšujú výmeru svojich kancelárií. Podľa údajov poradenskej spoločnosti Cushman & Wakefield až 60 % firiem nemá v tomto roku v pláne meniť výmeru kancelárskej plochy, a 12 % opýtaných spoločností ju dokonca plánuje zväčšiť.

Pristupujú skôr k zmenám v usporiadaní. Upúšťajú od open space a požadujú viac flexibilných priestorov, kde sa budú môcť ľudia stretávať. Dobrou správou je aj aktuálna situácia na trhu práce.

Nezamestnanosť klesá a nachádza sa na úrovni 6,7 percenta. Pracovné portály zároveň hlásia rekordne množstvo pracovných ponúk, vrátane tých „kancelárskych“.

Zdroj: E.Sádovská,TASR, sprac.redakciu

Budú môcť muži čerpať otcovskú dovolenku?

Od augusta tohto roku by sa mal zaviesť „nový“ inštitút otcovskej dovolenky. Čo sa zmení oproti dnes platnej rodičovskej dovolenke muža?

Podľa navrhovaného zákona vznikne oteckovi dieťaťa počas otcovskej dovolenky nárok na materské v rozsahu dvoch týždňov (t.j. 14 kalendárnych dní) v období šiestich týždňov od pôrodu dieťaťa, bez ohľadu na skutočnosť, či matka dieťaťa poberá materské, alebo rodičovský príspevok.

Toto obdobie dvoch týždňov sa započítava do celkového obdobia 28 týždňov, počas ktorého má otec pri starostlivosti o jedno dieťa nárok na materské aj v súčasnosti. Materské počas otcovskej dovolenky bude financované z nemocenského poistenia, vykonávaného Sociálnou poisťovňou. V súvislosti so starostlivosťou o narodené dieťa mu naďalej bude patriť platená otcovská dovolenka v trvaní 28 týždňov, resp. 31 týždňov, ak ide o osamelého muža, alebo v trvaní 37 týždňov, ak ide o dve alebo viac detí.

Otcovia si nárok na dávku budú môcť rozdeliť na dve obdobia. To znamená, že tesne po narodení dieťaťa otec bude môcť požiadať o dávku v trvaní maximálne dvoch týždňov a zvyšok si vyčerpať neskôr. Zmena zavádza právo na platenú otcovskú dovolenku z dôvodu zabezpečenia vytvorenia puta medzi otcami a deťmi už v rannom veku detí, teda v čase okolo narodenia dieťaťa.

Ide o transpozíciu európskej smernice o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach v Európskej únii č. 2019/1158 a o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami č. 2019/1158 z 20. júna 2019.

Návrh Zákonníka práce rezort práce doručil Legislatívnej rade vlády SR, ktorá ho prerokovala 21. 9. 2021. Na základe schválenia Legislatívnu radou vlády s rozporom s ministerstvom financií bol materiál zaradený na rokovanie vlády SR 24. 9. 2021, keď vláda rokovanie o bode prerušila. **Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opätovne doručilo upravený návrh zákona na Úrad vlády SR dňa 9. 3. 2022. Po jeho schválení vládou bude následne - ako vládny návrh zákona - predložený na rokovanie do parlamentu.**

Zdroj - tlačový odbor MPSVaR, spracované redakciu

PRACOVNÝ ÚRAZ? ŽIADAJTE ODŠKODNÉ

Zamestnávateľ, ktorý má aspoň jedného zamestnanca, musí byť úrazovo poistený. Ak zamestnanec utrpí na pracovisku pracovný úraz, môže dostať viacero dávok. Na rozdiel od nemocenského či dôchodkového poistenia však úrazové poistenie neplatí zamestnanec, ale zamestnávateľ. Pri trvalom poškodení zdravia tak môže žiadať kompenzáciu.

Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh. Nie je ním však úraz, ktorý sa zamestnancovi stane na ceste „do“ alebo „z“ práce.

Napríklad, ak sa zamestnanec, ktorý cestuje do práce firemným autobusom, pošmykne, spadne a poraní si hlavu, aby tento úraz mohol byť považovaný za pracovný, musia byť splnené všetky podmienky Zákonníka práce. **Tou prvou je, že musí byť zamestnancom, a druhou, že utrpí úraz pri plnení pracovných úloh. A tými sú výkon pracovných povinností, vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu, iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty.**

Takými úkonmi ale nie je cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrovanie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení a ani cesta tam a späť.

Tretou podmienkou je, že zamestnanec utrpí úraz nezávisle od jeho vôle. A štvrtou krátkodobé a náhle podošenie vonkajších vplyvov.

Poškodenie zdravia, ktoré vzniklo v dôsledku dlhodobého pôsobenia faktorov pracovného prostredia, ako sú napríklad chemické látky, hluk alebo vibrácie, nemožno považovať za pracovný úraz, môže ísť ale o chorobu z povolania. „Nárok na úrazové dávky má zamestnanec, ale aj žiak strednej a študent vysokej školy, ktorý utrpel pracovný úraz alebo ktorému vznikla choroba z povolania pri praktickom vyučovaní alebo praxi,“ priblížila podmienky Zuzana DVORÁKOVÁ zo Sociálnej poisťovne. Na živnostníka sa povinné úrazové poistenie zamestnávateľa nevzťahuje.

Ak sa zamestnancom stane pracovný úraz, musí o dávku žiadať sám. Prvým predpokladom začatia konania o úrazovej dávke je uplatnenie si nároku, ktorý si poškodený uplatňuje v Sociálnej poisťovni podaním žiadosti. Zákon o sociálnom poistení rozlišuje desať úra-

zových dávok. Nárok na niektorú z nich môže vzniknúť podľa charakteru konkrétneho prípadu a splnenia podmienok na priznanie tej-ktorej dávky, najčastejšie ide pri „klasickom“ pracovnom úraze o úrazovú rentu, vraví Zuzana DVORÁKOVÁ. Poškodený zamestnanec si uplatňuje nárok na niektoré úrazové dávky podľa závažnosti poškodenia zdravia.

Sociálna poisťovňa poskytuje: úrazový príplatok, úrazová renta, jednorazové vyrovnanie, pracovná rehabilitácia a rehabilitačné, rekvalifikačné a rekvalifikačné, náhrada za bolesť, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrada nákladov spojená s liečením.

Niektoré dávky sú nadstavbové: úrazový príplatok k náhrade príjmu pri PN-ke a k nemocenskému, úrazová renta k invalidnej penzi.

Nárok na dávky nevznikne v prípade, ak poistenec nesplní zákonné podmienky na jej priznanie. „Nárok nevzniká ani vtedy, ak sa zamestnávateľ celkom zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo smrť poškodeného, zodpovednosť zamestnávateľa sa posudzuje podľa Zákonníka práce. Napríklad ak je príčinou vzniku pracovného úrazu skutočnosť, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu,“ priblížila hovorkyňa.

Dôležité je uznanie pracovného úrazu a preverenie všetkých okolností daného prípadu. Čiže napríklad, aj keď Inšpektorát práce uzná pracovný úraz, ale zamestnávateľ nie, Sociálne poisťovní zákon neumožňuje dávku priznať dovtedy, kým prípad sporu medzi poškodeným zamestnancom a zamestnávateľom o miere zavinenia nie je uzavretý aj súdne. „Zamestnávateľ sa totiž môže zo zákona zbaviť zodpovednosti za pracovný úraz buď celkom, alebo čiastočne a o miere zavinenia potom rozhoduje súd. Sociálna poisťovňa musí čakať na jeho závery, dovtedy je konanie o úrazovej dávke prerušené,“ dodala hovorkyňa.

Zdroj: Sociálna poisťovňa, sprac.redakciu

mesačník OZ KOVO

Vydáva: OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o.
Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica.
Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk
Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda,
členovia: Ing. Daniela LENGVELOVÁ,
Robert MOLNÁR, JUDr. Martin VAVRO,
Ing. Ján ŠLAUKA, Ing. Michal KUKOLÍK
Šéfredaktorka: Mgr. Anita FÁKOVÁ
Grafická úprava: Tomáš BLUCHA – BAWA
Tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Lupa.
ISSN: 1338-3051

Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia.
Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk.

Najbližšie číslo PRIORIT vyjde 31.5.2022

Prvomájové oslavy majú 136 ročnú históriu

Sviatok práce, ktorý si na Slovensku, ale aj v iných európskych krajinách, pripomíname 1. mája, sa viaže s revolučnými udalosťami spoza Atlantického oceánu pred 136 rokmi.

Boj za 8 hodinový pracovný čas

Po dohode odborových zväzov USA a Kanady vyšli v roku 1886 do ulíc v Spojených štátoch amerických (USA) desaťtisíce ľudí, ktorí požadovali kratší, osemhodinový pracovný čas. Do generálneho štrajku sa následne v USA zapojilo viac ako 300.000 pracujúcich z vyše 13.000 závodov. Centrom protestov sa stalo Chicago, kde sa po troch dňoch skončili štrajky a demonštrácie krviprelieváním. Zrážky s políciou si vyžiadali takmer dve desiatky mŕtvych a 50 ťažko zranených.

O tri roky neskôr, ako pamiatku na tieto udalosti, prijal v júli 1889 parížsky kongres II. Internacionály uznesenie o oslavách 1. mája ako medzinárodného sviatku pracujúcich.

Rok na to, 1. mája 1890, sa oslavy Sviatku práce prvý raz konali v USA, Nemecku, Rakúsko-Uhorsku, Francúzsku, Taliansku i v ďalších krajinách. V Spojenom kráľovstve sa uskutočnili 4. mája.

Na Slovensku oslavy od roku 1890

Na území dnešného Slovenska sa Sviatok práce oslavoval prvýkrát 1. mája 1890 v Bratislave, v areáli na Železnej studničke, ako aj v Košiciach a v Liptovskom Mikuláši.

Po vzniku prvej Československej republiky bol 1. máj zákonom z marca 1919 vyhlásený za štátny sviatok. Oslavy sa niesli v duchu boja proti nezamestnanosti a zhoršovaniu postavenia pracujúcich.

V rokoch 1933 – 1938 vyjadrovali protest proti fašizmu a vojne.

Po februárových udalostiach z roku 1948, keď v Československu zavládol komunistický režim, sa prvomájové

manifestácie využívali na propagandistické ciele a účasť na nich bola povinná. Tento deň sa stal „sviatkom“ s povinnými, veľkolepými sprievodmi v bývalom Sovietskom zväze i v ďalších krajinách vtedajšieho tzv. východného bloku.

V bývalom Sovietskom zväze predstavitelia vedenia krajiny a komunistickej strany naposledy stáli na tríbúne Mauzólea V. I. Lenina v Moskve 1. mája 1990. V Ruskej federácii od roku 1992 dostal 1. máj už nový názov – Sviatok jari a práce.

Sviatok práce sa v súčasnosti oslavuje 1. mája vo viac ako 80 krajinách sveta, ale aj napriek tomu, že má korene v USA, Američania majú svoj Sviatok práce (Labor Day) vždy v prvý septembrový pondelok. Rovnako je to aj v Kanade a napríklad v Japonsku sa Deň vďaky práci pripomína 23. novembra.

Tento deň má aj cirkevný rozmer. Na Sviatok práce si totiž veriaci katolíckej cirkvi pripomínajú sviatok sv. Jozefa robotníka, patróna pracujúcich.

U nás, v Slovenskej republike, si 1. máj – Sviatok práce – stále pripomíname a je zároveň dňom pracovného pokoja.

Redakcia

Krížovky s úsmevom

V električke začne muž nadávať: - To je hrozná! Tá mládež je dnes strašne nevychovaná! - Prosím vás, ako to tak môžete povedať? Ved' práve teraz vás pustil ten mladík sadnúť si! (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)				maškrtila (kniž.)	riečny kôrovec	africká antilopa	Vojtech (dom.)	3. časť tajničky	časť zameriavacieho zariadenia na puške
	rozvíraj prach	hyper- textový odkaz (inform.)	hladní ľudia (expr.) žen. meno	mravček manželka kráľa Priama					
robte pleskot									
Rozália (dom.)					podstielaj Elvíra (dom.)				
1. časť tajničky						skr. Org. Spojených národov srdcovnica			
kmásala, vytrhávala							značka titánu rímske číslo 502		
Pomôcky: adas, ult, Ea, link	posiela elektro- nickou poštou	ruský súhlas 2. časť tajničky		kto sa venuje vodáctvu šíri vôňu					
Emanuela (dom.)				rozvíroval pokoruj					zberám do záhybov
babylon- ská bohy- ňa zeme			vrátnik (zastar.) otec (hypok.)						
Antónia (dom.)							značka kremíka rataji		
obyvatelia lže						Otília (dom.) poľovný pes			
vznášajú sa vo vzdu- chu					ovlhčí vyhraté postavenie v šachu				
polož na miesto				ubrání tam					
skratka Juliánske- ho kalen- dára			popritá- čiam						
asýrsky boh mesta Eridú			rozjatrúj!					!	Pomôcky: portier, Hekaba, ohar

Zasmejme sa

Hovorí Jožko Aničke: „Počúvaj, moja, vôbec sa mi nepáčiš v tej novej čiapke, čo si si kúpila.“
A ona na to: „Počúvaj, Jožko, nebudem nosiť na hlave bedničku piva len preto, aby som sa ti páčila.“

Manželka hovorí vyčítavo svojmu manželovi: „Počúvaj, musíš stále zívajú, keď ti niečo rozprávam?!“
„Ale ja nezívam, ja som chcel len niečo povedať...“

Chlapi v robote hovoria, že niekto medzi nami je gay...
Asi to bude Fero, lebo je nádherný.

Upozornenie: Tetovanie vás môže znevýhodniť vo vašom profesionálnom živote. Preto si ho dajte spraviť na nejakom skrytom, nenápadnom mieste. Napríklad v Prievidzi.

Americkí vedci dokázali, že ľudia, ktorí chodia neskoro, mávajú v priemere omnoho lepšiu náladu ako tí, čo na nich čakajú.

Slovenskí vedci prišli na to, že krstné meno má výrazný vplyv na tehotenstvo. Napríklad Veronika otehotnie určite skôr ako Jožko.

Keď ti niekto po roku napíše: Ahoj, ako sa máš? Tak sú len dva dôvody: Alebo si chce požičať peniaze alebo ťa chce poistiť.

Stretnú sa dve kamarátky a tá jedna hovorí druhej: „Teeda, Nikol, vyzeráš úžasne, ako to robíš?“
„No v prvom rade sa nestresujem a po druhé - živi ma to, čo milujem! Môj manžel!“

Pravidlo ženatého muža: To, že tvoja žena drží v ruke panvicu, ešte neznamená, že na obed budú rezne!

Predtým
Potom

Za dva týždne stratila Vierka 14 dní